

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenčni modelje in praznike. — Izdavač: do 30 petti à 2 D, do 100 vrs 2D 50 p, večji inzertati petti vrsca 4 D; notice, poslano, izjave, eksprese, preklici beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inzertati davek nosebni. — "Slovenski Narod" vela letno v Jugoslaviji 240 D za inozemstvo 420 D

Upravnštvo: Knaličeva ulica štev. 5, pritličje. — Telefon štev. 304.

Oredništvo: Knaličeva ulica štev. 5, 4. nadstropje. — Telefon štev. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Državni proračun

Te dni bo finančni minister predložil Narodni skupščini novi državni proračun za proračunsko leto 1927/28. Želansko leto se je, da je priliki proračunske debate naglašalo, da znači 13 milijardni proračun preveliko obremenitev gospodarskih slojev in da je treba spraviti državne izdatke v sklad z državnimi dohodki in splošnim gospodarskim položajem v državi. Radikalno-radičevska koalicija je tekmo letosnjega leta ob vsaki priliki naglašala, da smatra to za svojo prvo in največjo nalogo. Ko pa je finančni minister končno sestavil in predložil novi proračun, s je izkazalo, da sedanja vlada te svoje temeljne naloge ali ni vzelj resno ali pa je nezmožna, da jo izvede. Novi proračun znaša nad 11 ½ milijard Din, kar pomeni sicer številčno skoraj 10% znižanje dosednjega proračuna, vendar pa niti zdaleka ne odgovarja faktičnemu gospodarskemu stanju in davčni moči države. Vlada ni znala izvesti primerne redukcije državnih izdatkov tam, kjer bi bilo dopustno in potrebitno, marče je zvalila vso breme na državno uradništvo na eni in na davkopalčevalce na drugi strani. Zato tudi novi proračun, če tudi številčno zmanjšan, ne bo rodil zaželenega izboljšanja gospodarskega stanja, marče bo splošen gospodarski položaj v državi le še poslabšal.

Slabo državno gospodarstvo skozi vsa leta sem je povzročilo že toliko škode in nakopičilo toliko zla, ki se vedno bolj in bolj zajeda v vse naš gospodarski ustroj, da je skrajni čas, da se z dosedanjim prakso enkrat za vselej prenehne. To pa je mogoče le tedaj, ako se državno gospodarstvo od temeljev prenosuje in postavi na zdravo, trgovsko podlago. Ni dovolj, da se izdatki z dohodki številčno ujemajo. Umetnost državnega gospodarstva obstaja predvsem v prilagoditvi faktičnim razmeram in prilikam. Vsako eksperimentiranje je škodljivo. To so lahko naši državni očetje opazovali že vsa leta sem, zlasti pa, odkar so pričeli "štediti". Državni izdatki se tem faktilno niso niti pa paro zmanjšali, pač pa je trpelja pod tem naša celokupna državna uprava.

Predpogoj za pravčino razdelitev državnih bremen je izenačenje davčne zakonodaje. Četudi je to jabolko kislo, bi ga sedanje vladne stranke pred sprejetjem proračuna morale načeti. To pa se ni zgodilo in zato bodo davčne krvice trajale še naprej. Ob enem iz izenačenjem davkov bi se morali vsi davki v preobremenjenih prečasnih krajih, zlasti v Sloveniji, primerno znižati, da bi bili v skladu s plačilno zmožnostjo davkopalčevalcev. Danes pa vidimo, da se mora večina davkopalčevalcev, pa bili to kmetje, obrtniki ali trgovci, ravrnost zadolževati, da morejo zadostiti svojim davčnim obveznostim. Davčna sila je napeta do skrajnosti in pri vsakem nadaljnem poskušu mora slediti neizogibem polom. Katastrofalne poplave, ki so letos uničile milijone in milijone narodnega premoženja, so davčno moč še znatno zmanjšale, a vsega tega finančni minister niti upošteval.

Glavno pozornost je posvetila vla- da »štedenja« redukciji uradništva in uradniških prejemkov, kakor da je izrok vsega slabega gospodarstva skatki samo v tem. Nikdo ne bo ugo- varjal, če se izvede redukcija prete- vilnega uradništva po raznih ministrstvih, toda ta redukcija mora imeti za cilj izbirko najboljšega uradništva, ne pa partizanske in strankarsko-politične tendence. Popolnoma zgrešena pa je redukcija uradniških prejemkov, ki mesto k izboljšanju nujno vodi še v hujšo korupcijo. Naj ostane manj uradništva, a to mora biti strokovno dobro solano in temu primerno tudi pla- čano.

Končno pa bi moral proračun zaledovati tudi najširšo decentralizacijo državne uprave. Z uživotvorjenjem oblastnih in sreskih samouprav bi se lahko državni proračun restregiral na najpotrebnnejše izdatke centralne uprave, vse drugo pa bi se reševalo v obla- stnih in sreskih skupščinah. To bi na eni strani prineslo razbremnenitev državnega proračuna, na drugi strani pa bi dovedlo do temeljitega izboljšanja našega celokupnega gospodarskega stanja, ker bi bila davčna bremena pravčno razdeljena in bi se državna sredstva potrebam okraja primerno uporabljala.

Toda vsega tega ni najti v proračunu, ki ga je predložila vlada. Zato ta proračun ni realen, ne odgovarja našim razmeram in potrebam in je v svoji sedanjosti stilizacija popolnoma ne- sprejemljiv.

Oblastne volitve: 23. januarja

Važna seja ministrskega sveta. — Volitve bodo po vsej državi hkrati. — Smrtna kazen ostane tudi v novem kazenskem zakonu. — Agrarni minister predlaga konfiskacijo cerkvenih veloposestev.

— Beograd, 18. novembra. Na sestavo ministrskega sveta, ki se je vrnila danes dopoldne, je ministrski svet razpravljal o volitvah v oblastne skupščine ter sklenil, da se vrše oblastne volitve v vsej državi v nedeljo dne 23. januarja 1927. Prihodnje dni bo notranji minister objavil razpis oblastnih volitev.

Ministrski svet je nato razpravljal o principijelnem vprašanju, ki je v zvezi z načrtom novega kazenskega zakonika. Komisija je predlagala naj se tuji v novem zakonu uvede smrtna kazen kakor v večini sodobnih držav. Pravtovo so radičevci nasprotovali uved-

bi smrtni kazni, po razpravi v pihj poslanskem klubu pa so pristali na njo. Določeno je bilo, da se bo smrtna kazen po novem zakonu izvajala po celi državi z obesjanjem.

Ministrski svet je nato razpravljal o enem principijelnem vprašanju, ki se tiče agrarne reforme. Minister agrarne reforme je predlagal, naj bi državna oblast zasegla vsa cerkvena imetja, ki spadajo pod agrarne reformo, dočim je bil minister prosvete menjava, naj bi se to ne zgodilo, ker služijo cerkvena imetja tudi prosvetnim ustanovam in napredku prosvete med narodom. Odločitev še ni padla.

I terpeljicinski dan v Narodni skupščini

Zanemarjanje Črne gore. — Predlog o spremembni skupščinskega poslovnika. — Pomirjenje z Jovanovićevci.

— Beograd, 18. novembra. Seja Narodne skupščine je bila danes otvorjena ob 11. Po prečitanem zapisniku, ki ga je večina odobrila, je posl. Viletič, federalist iz Črne gore, zahteval odgovor ministra javnih del na interpelacijo, ki jo je vložil radi nepravilnega razporeda kreditov za javna dela v Črni gori. Minister javnih del je odgovoril na to interpelacijo s precej tehnimi izjavami. Minister je izjavil, da ni imel sredstev na razpolago in da tudi glavna kontroli na pravčno odgovorila na razne intervencije. Ministru je odgovoril posl. Viletič z ostrimi protestnimi izjavami, pouzdanjajoč, da so bile vlete za Črno goro tako neznačne, da ni bilo moči z njimi pričeti nobene večje javne gradnje.

Ker je danes dan interpelacij, bo skupščina zasedala tudi popoldne. Skupina radikalnih in radičevskih poslancev je izročila predstavu Narodne skupščine predlog o izprenembi člena 14. poslovnika. Predlog se glasi: »Stalni odbori trajajo od enega rednega zasedanja do drugega rednega zasedanja. Posebni odbori pa trajajo, dokler ne izvrše svojega posla. Namen tega predloga je, da omogoti vladu večino v poedinih

odborih. Ob dosedjanju praksi in predpisih člena 14. poslovnika se je namreč dogodilo, da je vladu ostala v mnogih odborih v manjšini, ker so se od izvolitve odborov do danes izvršile v vladu razne izprenembe. Tako n. pr. radičevi niso dovolj zastopani v zakonodajnem odboru, ki je bil svoječasno izvoljen s prikrito tendenco proti prejaketemu vplivu radičevcev, danes pa baš radi tega vladu v njem nima večine.«

Na seji Narodne skupščine so po 12. uri govorili še poslanci Rista Jović v imenu demokratske zadržnice, dr. Benmenn za bosanske muslimane in še drugi poslanci, ki so kritizirali politiko javnih del vlade. Seja se popoldne nadaljuje.

— Beograd, 18. novembra. Poslanec Ilijia Mihajlović, podpredsednik radikalnega kluba, je bil danes delj časa pri Pašiću ter mu poročal o včerajšnjem razgovoru s člani klubu Ljube Jovanovića. Med radikalnimi poslanci se je pojavila želja, naj bi se sedaj radikalna stranka pomirila tudi s klubom Ljube Jovanovića. V tem smislu bo imel klub Ljube Jovanovića danes popoldne sejo, da sklepa o pomirjenju.

Delo v parlamentarnih klubih in odsekih

Odkup orientalskih železnic pred anketnim odborom. — Radijalni klub še vedno ni sklican. — Posvetovanje Demokratske zadržnice.

— Beograd, 18. novembra. Ob 9. dopoldne se je sestal ministrski svet k plenarni seji, ki je trajala do 12 ure. Doznavata se, da je ministrski svet razpravljal o delu v Narodni skupščini ter o tekočih poslih.

Anketni odbor je danes zasliševal bivšega ministra saobraća dr. Velizarja Jankovića v zadevi interpelacije glede odkupa orientalskih železnic. Interpelacija ocita dr. Jankoviću, da je odkupil te železnic, dasi bi si jih bila naša država lahko osvojila z enostavno revizijo, ker so bile last državljakov sovražnih držav. Dr. Velizar Janković je izjavil vašemu poročevalcu po končanem zasliševanju, da je predložil anketnemu odboru razne dokumente in številke, s katerimi je prepričal odbor, da ni bilo mogoče zaseći orientalskih železnic kot vojni plen, ker so bile akcije teh železnic pokupili Francozi.

Član zakonodajnega odbora je bil izročen zakonski osnutek o centralni upravi. Plenarna seja zakonodajnega odbora s pretresom o tem zakonskem osnutku bo danes popoldne ob 17.

Jutri se sestanejo člani finančnega odbora, da se dogovore radi odhoda na volebno posetovo Belje, kjer bodo pregledali tamošnje urade in splošna taktična in politična vprašanja.

Član zakonodajnega odbora je bil izročen zakonski osnutek o centralni upravi. Plenarna seja zakonodajnega odbora s pretresom o tem zakonskem osnutku bo danes popoldne ob 17.

Jutri se sestanejo člani finančnega odbora, da se dogovore radi odhoda na volebno posetovo Belje, kjer bodo pregledali tamošnje urade in splošna taktična in politična vprašanja.

Radić o Mussoliniju

— Beograd, 18. novembra. Stepan Radić je sprejel v skupščinski sobi klub HSS poročevalca »Corriere della Sera« Singarelli, ki poroča svojemu listu občajno z Dunajem in z Moskvo. Stepan Radić je izročil italijanskemu poročevalcu izredno dolgo izjavno o urejenosti naših notranjih razmer na naši zunanjosti politiki ter o razmerju do Italije. Radić je nekaj hival, nato pa tudi kritiziral fašistični režim Prizraja. Mussoliniju ženjalnost, ali je naglašal, da mora njegova politika in njegov režim neizbežno dovesti do propada Italije. Stepan Radić govoril v svojem intervjuju, da se je sestal z italijanskim poslancem generalom Bodreron, kateremu je ozljedljeno izjavil, da ni treba, da je človek baš poslanec ali minister, da kaj pomeni: »Jaz nisem narodni poslanec ne minister, pač pa sem šef stranke in se nisem šef naroda, chef du peuple.«

REFORME V ALBANIJI

— Podgorica, 18. novembra. Doznavata se iz Tirane, da bo Ahmed beg Zogu po vzgledu Kermal paše v Turčiji dne 28. t. na dan osvoboditve Albanije objavil celo vrsto reform. Med drugim bo uvedel prepopoved fesoš ter obligatno nošnjo klobukov. Reforme se tičajo tudi načina pogreba itd.

Zmagajo bolgarske opozicije?

— Sofija, 18. novembra. Nedeljske volitve za okrožne skupščine na Bolgarskem so v nasprotni pravotini vnesle porazne rezultate za vladu. Opozicija, sestavljena iz zemljoradnikov in Malinovljivih demokratov, ki je priborila večino v vseh mestih Bojanske. Z deselj še manj, kaj nekateri rezultati. V največjih bolgarskih mestih je dosegla opozicija 84.799 glasov, vlad pa komaj 43.601. To je le eno tretjino. V Sofiji je opozicija dobila 22.811, vlad pa 10.045 glasov. Zmagajo zemljoradnikov in demokratov pri volitvah za okrožne skupščine je zelo značilna in predstavlja vladu nevarnost, kateri bo izpostavljen pri predstoječih državnozborskih volitvah pričetkom prihodnjega leta.

TEŽKOČE ČEŠKE VLADE

— Praga, 18. novembra. Politični položaj je zopet napet. Pogajanja med slovaško stranko in predsednikom vlade dr. Švehlo so prekinjena. Dr. Švehla je odklonil zahtevo Slovakov, naj bi pristaš Hlinki prevezel resor ministra za Slovacosko. Slovaci zaenkrat ne bodo vstopili v vlado in čakajo na nove predloge dr. Švehle.

Darujte za dijake kuhinje

Primožičev morilec aretiran

Ljubljanska policija je izsledila morilca sejmarja Primožiča in ga aretirala v Lokvi na Hrvatskem. — Morilec je mlad Ljubljjančan Pintar, po poklicu mesar.

— Ljubljana, 18. novembra. Danes ob 10.30 dopoldne po prihodu dolenskega vlaka so potniki na glavnem kolodvoru opazili eskorto, obstoječo iz dveh orložnikov, a v sredi med njima je kralj mlad, krepek mladenič, trdno vkljenjen v verige. Eskorti je sledil pol. nadzornik g. Žajdela, ki je imel nalogo, da vrši poizvedbo v zasedju morilca sejmarja Karla Primožiča. Pozornost občinstva se je koncentrirala na eskortiranca in kmalu se je povod raznesla govorica, da peljejo morilca iz Rožne ulice. Veste je bliskovito razširila tudi mestu. Orožniki so mladeniča odpeljali v zapore justične palace.

Branko Pintar je po izvršenem umoru ostal približno en dan v Ljubljani. Nabavil si je novo obleko in klobuk pri tvrdki Šmale na Marijinem trgu. S Primožičevim denarijem — znesek še ni ugotovljen — si je Pintar nabavil tudi razno mesarsko orodje in druge svari. Pintar je moral v Lokvah konkurirati drugemu domačemu mesarju, ki je razpolagal z denarijem, dočim je sam bil brez kredita. Na nekem se mu je kupil od kmeta kravo, ki je še danes nima plačal.

Kakor zatrjujejo poznavalci razmer, se je Pintar seznanil s Primožičem prično pred tremi meseci ter postal njegov intimen prijatelj, kar je izabil v to, da ga zvečer obiskal na njegovem stanovanju in ubil.

Rumenski kot italijanski most v Orient

Med Italijo in Rumunijo bo sklenjena cela vrsta pogodb, ki naj docela spremene rumensko zunano politiko in jo navežejo na Italijo.

— Rim, 18. novembra. Potovanje maršala Badoglia in vojvode Spoletskega v Rumunijo bo imelo, kakor zatrjuje fašistično časopis, še pomembne politične posledice. Italijansko - rumenski pakt prijateljstva, ki je bil podpisani tekmo zadnjega bivanja rumenskega ministarskega predsednika Averescu v Rimu, je še prva etapa rumensko - italijanskega bližnja. »Tribuna« trdi, da bodo v kratkem sklenjene še druge važne pogodbe, ki bodo italijansko - rumensko sodelovanje znatno učvrstile. V prvi vrsti bo podpisana trgovska pogodba, glede katere so pogajanja že dobro napredovala ter se samo še čaka, da uveljavi Rumunija svojo novo carinsko tarifno. S to pogodbo bodo Italiji dovoljene znatne koncesije, zlasti v pogledu naseljevanja italijanskih delavcev in izkoriscenja prirodnih bogastev v Rumuniji. Smatra se, da bo ta pogodba še tekom tega meseca podpisana.

Vse te pogodbe in konvencije bodo slovensko in manifestantno sankcionirane z obiskom rumunske kraljevske dvojice v Rumuniji na jezikovne, plemenske in tradicionalne zaprake, kakor pri ostalih sosedih.

Razvoj naše vojske in mornarice

Izredno laskavo priznanje duna jakega lista. — Samozatajovanje in požrtvovanost jugoslove naših mornariških oficirjev.

V dunajski «Neue Freie Presse» je izšel te dan Članek pod naslovom »Pisimo do Dalmacije«. V članku razpravlja pisec o lepotah naše revijere, na koncu pa razpravlja o razvoju naše vojne mornarice. Na njegovem potovanju s parnikom po Jadranskem morju je srečal parnik pet jugoslovenskih hidroavionov. To mu je dalo povod za slednje konstatacije:

Danes, osem let po ustanovitvi samostojne jugoslovenske države se že lahko govorji o njenem razvoju in o njene vojni mornarici. Po številčni in bojni moči bi se v primeri z drugimi državami sicer lahko reklo, da Jugoslavija sploh še nima vojne mornarice. To pa se ne pomeni, da Jugoslavija pri ustvarjanju svoje vojne mornarice ni imela uspeha. Nasprotno: Jugoslavija lahko beleži na tem polju nenavadnen napredok in uspeh. Če tudi Jugoslov vojna mornarica ne razpolaga s številnimi edinicami, je dobro razvita in sijajno izboljana. Bivših dvesto jugoslovenskih mornariških oficirjev ni imelo vpliva na razdelitev avstrijske mornarice na mirovni konferenci. Tudi ni bilo v njihovi moči, da bi predpisali finančnemu ministru, koliko mora žrtvovati za zgraditev mornarice. Toda pokazali so drugo, mnogo bolj upoštevanja vredno stran: iz nič, z minimalnimi sredstvi so ustvarila kar je bilo največ mogoče. Svoje delo so morali priveti s tem, da so se priučili pozabljenu. Pozabiti so morali, da so nekoč pluli na velikih modernih ladjah, da so zapovedovali moderno opremljeni flotti 50 torpedov. Morali so stisniti zobe in krčevito držati in graditi na tem, kar jim je ostalo, a to je: pomorska tradicija, oni pomorski duh, ki nima opravka s politiko, a brez katere ne more obstojati niti ena, še tako močna mornarica. In to jim je v polni mери uspelo. Jugoslovenske ladje so majhne in maloštevilne, toda na njih vlada pomorski vojaški duh, kakor ga ne najdemo niti na največjih in najmodernejših vojnih brodovih velikih in starih držav. Brigajo se za veste in vzgojo svojega moštva, pri čemer se je pokazalo, da so tudi Srbi iz notranjosti države dobri mornarji. Iz mornariške akademije v Dubrovniku prihaja vsako leto 30 mladih, temeljito izšolanih oficirjev. Osem let je kratka doba za veliko delo, a jugoslovenski mornariški oficirji so to dobro izkoristili. Niso živeli v brezdelju. Zato danes lahko mirno gledajo v bodočnost in so pravljeni na vsako obrambo svoje Jadranske obale. Obramba obale sicer še ni popolna, toda oni so svoje izvršili: oni delajo!

Zanimivosti iz ljubljanske kronike

Konj noči biti ljubica. — Otrese se svojega kavalirja sredi noči. Nesrečen prorok sreče.

Hlapac Blaž je korenjak, a rad ga sreblje in takrat postane divil, tako da razbjija in tolči okrog, kar mu pride v pest. Stužil je pri županu Oražnu v Mostah. — Gospod Oražen ima opekarno v Gmajnilih pod Šmaro goro. Tam je hlapac Blaž v alkoholnem dvajanju razbil 16 šip. Blaž je poznej zvedel, da ga bo gospod župan zapoldi iz službe. To ga je v notranjosti grizlo i peklo.

V torek zvečer se je Blaž pojavil na Oražnovem dvorišču v Mostah in začel groziti: »Bom vse zbor! Pa še njega zaklov! Preklete kosti!...« Blaž je začel nato v sobi za hlapcev razgrajati in razbijati. Napravil je škode za 300 Din. Okoli 21. ure je pripeljal iz neva v poselsko sobo Oražnovega konja, kateremu se je prisloval: »Pojdli ljubček, pojdi spat v posteljo! Saj ti si županov!« Ker se konj temu vabilni na hlev hvaležno odzvati, ga je začel Blaž neusmiljeno svirati. H kraju kraljev je pa šimla Blažu druga misel v možgane. Zajahal je konja in se poslovil od tovaršev: »Hej! Hoj! Sedaj gremo v Italijo na boj!« S konjem je zdirjal proti Vevčam. Okoli 23. pa se je konj sam vrnil brez zdravca v hlev in hudobni jezik pripravil, da je konj junaka Blaža tam nekje na poju nekavalirsko vrgel na tla.

Včeraj je hlapac Blaž stal ves skesan

pred policijskim dežurnim uradnikom. Kraljev in jemnato je izjavil: »Gospod komisar! Priznam, kaj pa čem? Pijan sem bil, ne vem, kaj sem počel. Obžalujem, pa si ne morem pomagati. Gremo pač v arest!...«

Po gostilnanu na Sv. Petra cesti je včeraj popoldne hodil invalid Silvester ter prorokoval s posebnimi kartami gostom srečo. Zahteval je za prorokovanje po tri dinarie. Tudi v gostilni Pua je Silvester dveva moškima in neki ženski prorokoval srečo, ko ga je stražnik zatolil in flagrant in odpeljal v zapor. Vedežvalec Silvester ima posebne lepe karte. Na njih so razne mikave podobice, kakor zalučča v dobo na pokopališču, resen sodnik, zdravniki ob bolniški postelji, kar pomeni srečo, pes, simbol zvestobe, požar kot nesreča. Amor v oblakih kot ljubezen, ljubica s karo asom, ljubček s karo asom in rdečo rozo; blagajna z vrečami denarja pomeni bogastvo, a stara baba z vrečo denarja pred loterijo pomeni tudi srečo...« Invajda Silvestra so danes izpuštili, a karte so mu zaplenili.

Zadnje dneve je policija prijela več lahkoživk. V zapore so romale Justice.

Maurice Boue: 59

Skrivnost „Črne žene“

Roman.

— Hotel sem možaka iznenaditi, šepne Morlon. Zvedel sem za neko skrivnost in sem upal, da mu bom z njo izvabil priznanje. Toda prevezene mi ni šel na led. Vi menda niste pooblaščeni, da bi ujetnika izpravševali? Nemara da bi mogli izvleči iz njega, kje se nahajajo njegovi pajdaši?

Orožnik je odkimal.

— Povelje, ki sem ga dobil, je odgovoril, ne govoril o ničem drugem kakor o aretaciji. Ko jsem privedem delinkventa, mi bodo nadrejeni organi dali nadaljnja navodila. Za zdaj pa imam le ukaz, naj strogo pazim na jetnika...

Torej ne moremo preiskave nadaljevati vse dolje, dokler ostane Jozef Tu. Kdaj ga nameravate odpremiti v Brest?

— Jutri zjutraj. Poslal sem zjutraj glasnik v Brest in zdaj pričakujem novih ukazov.

Sami torej ne smete podvzeti ničesar!

— Ne. Povelje mi izrecno prepoveduje, da bi ukrenil karkoli na lastno pest. Ukaz je ukaz, gospod.

Morlon se je navidez zadovoljil z danim posojilom ter ni hotel več sils v vestnega orožnika. Okrenil se je k izhodu.

Nato je poiskal Noisyja in Vignaulta in se z njima pogovarjal.

Napočila je noč. Tedaj je Morlon poklical Vignaulta v stran ter mu dal navodila. Mornar je skomignil z rameni, vendar je oblijubil, da jih bo izpolnil, čeprav ni niti slutil, kam meri Morlon.

— No, nikar mi ne zameri, prijatelj, da zrem s precejšnjo neverjetnostjo v twoje obljube. Kako neki hoček do seči, da pobegni ujetnik, ki ga strazi petero orožnikov noč in dan in ga niti za sekundo nihče ne izpusti iz oči? Meni se stvar vidi docela nemogoča. Temu pa nikar nečem trditi, da ne verujem v twoje detektivske zmožnosti.

Vendar ti pravim: Če izvršiš, kar si

obljubil, te proglasim za najsprednjega moča cele Francije.

— Iaz ti pravim: Če eno uro bo ujetnik pobegnil, odvrne prepričevalno Morlon.

— Bomo videli.

Prijatelja si stisneta roke in odideta vsak v svojo sobo.

Vignault je že čakal na Morlona.

— Si li pripravljen? ga vpraša le-te.

— Sem!

— Izvrši torek, kakor sem ti ukazal!

Vignault odide skozi vrata, ki so vodila na vrt, pri čemer ostavi duri nimenoma napol odprt. Morlon nekoliko časa prisluskuje; in ko je sicer sum korakov utoril v pokoju noči, odide na hodnik in jame puliti žebanje, s katerimi so bile pribite deske na stopnišču.

Nihče ga ni motil pri tem nenavadnem delu, ki bi gotovo vzbudilo pozornost orožnikov, da so ga opazovali. Ko je svoj posel opravil, se je po prstih previdno vrnil v svojo sobo, ki je ležala baš nad Jobicovo ječo. Natinoma je odprl okno na vrt, se sklonil ven in nekaj časa budno zrl v temnoč. Ko se mu je zazdelo, da je nastopil prvi trenutek, se je počasi vrnil k pisalni mizi, prikel oteževalce pismem

Sokol

Bilanca vsesokolskega zleta

V tork je povabil COS v Tyršdom zastopnike tiska, da jih obvesti o končnih rezultatih VIII. vsesokolskega zleta. Sestanek novinarjev in sokolskih prvovertiteljev je bil zelo intimen. Starosta dr. Schreiner je pozdravil zastopnike tiska na čelu s seniorjem J. Holečkom ter se jim v prisrčnih besedah zahvalil za požrtvovanje sodelovanje pri pripravah in organizaciji vsesokolskega zleta. Domati in izvenzemci novinarji so se zavedali pomena te prireditve in ji zelo šli vestransko na roko. Dr. Schreiner je trdno prepričan, da bo Sokolstvo s pomočjo novinarjev nadaljevalo svoje zmagovanje.

Podstarosta dr. Heller je podal nato podrobno poročilo o VIII. vsesokolskem zletu, iz katerega posnemamo najvažnejše podatke.

Sokolskih svečnosti se je udeležilo nad 182.000 Sokolov, Sokolic, naraščajoča in decembra. Sama s posebnimi vlaki je prispevalo v Prago 400.000 oseb. Skupno število udeležencev VIII. vsesokolskega zleta je znašalo nad 800.000. V glavnem zletnih dneh je bilo na zletišču do 200.000 oseb. Na enem dan so prodali na zletišču 49.000 zletnih razglednic, 4.300.000 zletnih cigaret in 320.000 zletnih cigar. V svečani povorki je korakalo 56.000 Sokolov in Sokolic. Praga je sprejela med vsesokolskim zletom nad pol milijona zunanjih gostov in vsi so imeli prenoščila. Iz Amerike je prispevalo nad 4000 gostov, slovensko Sokolstvo Europe je zastopalo 4000 Sokolov. Gimtal uspel vsesokolskega zleta je zasiguralo Sokolstvo samo, ki je prispevalo v obliki zletnega davka 3.500.000 Kč, za 11 milijonov Kč pa je bilo prodanih vstopnic. Nad dve tretjini stroškov je krilo Sokolstvo samo. Prireditveni odbor je šel 17 pododborov.

S. K. Slavija opozarja člane na svoj izredni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 21. t. m. ob pol 10. dopoldne v gostilni Stor v Podmatu. Dnevni red: Izpremenba klubovih pravil in slučajnosti. Ker je ta izredni občni zbor važen, se prosi točne in polnoštvene udeležbe. — Odbor.

— Hašek v Gradcu. Prihodnjo nedeljo gostuje zagrebški Hašek v Gradcu proti Štajerskemu praviku GAK.

— Gradjenški povabil v Budimpešto.

Gradjenški, prvak naše države, je povabljen v Budimpešto, kjer naj nastopi 5. ali

8. decembra proti drugoplasiranemu budimpeštskemu klubu FTC.

— Preška Slavija v Zagrebu. Tekom decembra bo gostovala praska Slavija v Zagrebu, kjer bo nastopila proti Gradjenški.

Slavija nastopi s tem prvič po svetovni vojni v Zagrebu. Za novo gostovanje vlagajo že sedaj veliko zanimanje v Zagrebu.

— Razpust zagrebškega Plivačkega podsaveza. V Zagrebu obstaja poleg drugih podsavezov tudi Plivački savez s Plivačkim podsavezom, ki mu pa pripada samo en klub z aktivno plavalno sekcijo, namreč šuštar in Viktorija. Pred leti, ko je še Hašek imel svojo plavalno sekcijo, so se vršila tudi podsavezna prvenstva, ki pa so sedaj odpadla, ker bi moral Viktorija nastopati sama. Zato je vedno avtomatski podsavezni prvak. Zagrebški listi javljajo, da je razdejana predsedan predsednik zagrebškega Plivačkega podsaveza Jovo Ešpović podal ostavko, ter nasvetoval, naj se podsavez kot nepotrebno razpusti. — Ta vest osvetjuje dovolj žarko žalostne razmere našega sporta. Ves sport je pri nas in v Zagrebu osredotočen na nogomet, med tem ko se zanemarjajo druge, za telesno vzgojo več vredne sportne panoge, kakor sta zlasti plavanje in lahkata atletika.

— Razveljavljanje prvenstvene tekme.

ZNP je na svoji seji razveljavil prvenstvene tekme I. B. razreda Viktorija — Tipografija in Makabi — Tipografija.

— Božična gostovanja dunajskih klubov.

O Božiču gostuje večina dunajskih klubov v inozemstvu. Največ jih gre v Italijo in Španijo, nekateri pa tudi v Francijo, Belgijo in Holandsko. Dosedaj vodeči klub BAC pride najbrž v Jugoslavijo, kjer bo igral v Zagrebu in Beogradu.

— Stanje prvenstva na Dunaju. Na čelu tabelle je še vedno BAC, ki je v 8 tekma dosegel 15 točk. Sledi: FAC 8 tekem, 13 točk, Simmering 9. 12, Rapid 9. 11, Admir 8. 11, Vienna 9. 9, Wacker 9. 9, Amateure 10. 8, Hakoah 8. 7, Sportklub 8. 5, Slovan 7. 4, WAC 6. 2, Rudolfshügel 8. 2.

— Gostovanje beogradske opere v Budimpešti. Med uprave beogradske opere in budimpeštskega mestnega opernega gledališča se vrše že daje pogajanja za gostovanje Beogradčanov v Budimpešti. Kakor poročajo iz Beograda, je sedaj prišlo do definitivnega zaključka. Beogradrska opera bo s celim svojim ansamblom gostovala začetkom januarja dva večera v Budimpešti. Uprizorila bo obakrat znano opero »Boris Godunov«, Umetniško oddeleženje prosvetnega ministra je podzadnje.

— Stanje prvenstva na Dunaju. Na čelu tabelle je še vedno BAC, ki je v 8 tekma dosegel 15 točk. Sledi: FAC 8 tekem, 13 točk, Simmering 9. 12, Rapid 9. 11, Admir 8. 11, Vienna 9. 9, Wacker 9. 9, Amateure 10. 8, Hakoah 8. 7, Sportklub 8. 5, Slovan 7. 4, WAC 6. 2, Rudolfshügel 8. 2.

— Zborovanje SDS na Viču

se bo vršilo

v nedeljo, dne 21. novembra ob 9.30 dop.

v Sokolskem domu.

Poročata nar. poslanec dr. LJUDEVIT PIVKO in bivši minister dr. AL. KRAMER.

Krajevna organizacija SDS na Viču.

ter ga spustil na tla. S silnim ropotom je že ležalna gmota udarila na parket.

Hip nato se je iz sobe, v kateri je bil Jobic zatvoren, dvignil velikanski vrik in krik. Klici na pomoč so zbudili tudi Noisyja, ki je ves zaprepaščen planil na noge ter instinktivno stekel Morlonu v njegovo sobo.

— Kaj se je zgodilo? je ves zasopil v Morlona.

— Pečal v Morlona, ki ga pa čudo peklenški ropot niti najmanj ni vrgel iz ravnotežja.

— Molči! klične prijatelj Morlon in položi z važno gesto prst na usta.

— Tak, kaj se je vendar zgodilo?

sili burno Noisy. Odkod ta vrazji ro-

pot? Saj je tako kakor da bi se rušila pekel in nebo!

— Torej ne razumeš? Potem ti pač moram povodeti kar naravnost: Ujetnik je pobegnil!

Noisyju je še spanec ležal na očeh.

Toda ko je začul te Morlonove besede,

se je, kakor bi trenil, osvestil. S široko razprtimi očmi se je zazril v Morlona.

Dnevne vesti.

v Ljubljani. 18. novembra 1926.

Novi predsednik CMD. Včeraj se je pod predsedstvom namestnica pravomestnika dr. Franje Tavčarjeve vršila prva vodstvena seja CMD po smrti blagopokojnega pravomestnika Andreja Senekovića. Soglasno je bil izvoljen za predsednika častnič in 20letni zastavni blagajnik CMD g. notar Aleksander Hudovernik, za blagajnika pa ravnatelj g. dr. Janko Kersnik. Vodstvo je dalje razpravljalo o tekočih zadevah. Dovolilo je večje podpore nekaterim obmejnem narodno važnem šolam na Štajerskem in v Prekmurju ter vzelo na znanje odpoved pisarniških prostrov v Narodnem domu. Družbin odhornač g. Viktor Rohrmano je nabral pri svojih prijateljih večji znesek za Seneković sklad in ga včeraj izročil blagajniku.

Služitelji višjih pedagoških šol. Po odredbi prosvetnega ministra je bil otvorjen letos III. letnik višje pedagoške šole v Beogradu odnosno v Zagrebu. V Zagrebu je sprejetih v III. letnik 70 kandidatov, v Beogradu pa 59. Na višji pedagoški šoli v Beogradu so že pričela predavanja, in v Zagrebu pričelo šele 1. decembra. Prosvetni minister Miša Trifunović je sprejel rektorja obej višjih pedagoških šol Milivoja Simića in dr. Stepana Bosanca.

Nov prometni pravnik. Na podlagi uredbe prometnega ministra se s 1. decembrom uvaja nov prometni pravnik, glede manipulacij pri prevozu blaga, živine in mrtvecev. Pravnik bo veljavien za vse obrežje državnih žleznic.

Vpljanje izplačila uradniških razlik. Kakor znano, je finančni minister končno votiral večji znesek za izplačilo uradniških razlik, ki jih dolguje država uradnikom že več let. Z izplačilom se je pričelo pretekli mesec, toda med uradništvom vlada veliko nezadovoljstvo, ker se finančni minister ni držal dane obljube, da bo izplačal najprej najnižjem uslužencem in še le pozneje višnjem uradnikom. Pač pa so, kakor se zatrjuje v uradniških organizacijah, izplačane te razlike vsej ministru, uradništvu ministristva zunanjih zadev in uradnikom. Ostali državni uradniki niso doslej še ničesar prejeli, kredit pa je bržko že izčrpal. Finančni minister je v novi proračun spregel za izplačilo teh razlik same 10 milijonov Din, dočim znata dolg države nad 200 milijonov. Na ta način bo trajalo izplačilo celih dvacet let, med tem pa bo marsikak uradnik, ki težko čaka na svoj denar, na pomanjkanju umrl. V Zagrebu se vrši jutri konferenca Saveza državnih načelnostev, na katerem bodo proti takemu postopanju protestirali ter zahvalili, da se uradniško vprašanje končno enkrat likvidira.

Iz javne službe. Pri srezkem poglavju Maribor, levi breg, je imenovan za tajniški kancilist Fran Jaki, za srezkoga nadzornika varnostne straže v Mariboru pa Ivan Kralj, nadzornik straže, istotam. **Pošojilo novočasne mestne občine.** Kakor ostale mestne občine, se bori tudi sicer bogata novosadska občina s finančnimi težkočami. Te dni pa je prejela mestna uprava ponudbo neke českoslovaške družbe, ki ima del svojih podjetij tudi v Novem Sadu, ki je pripravljena dati mestni občini posojilo v znesku 150 milijonov dinarjev. Pošojilo pa bi se smelo uporabiti izključno le v investicijske svrhe. Pošojilo bi se moralo amortizirati v 30 letih. Obresti bi znašale 7½ %. Ponudbo se bo bavil občinski svet na svoji prihodnji seji, ko bodo zbrani rentabilitetni računi. **Jubilej Kmetijske šole na Grmu.** Na svečani proslavi 40letnice obstoja Kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu, ki je 21. t. m. bosta zastopala ministrstvo za poljedelstvo in vode kabinetni šef Miloš Štibler in oddelni nemški J. Ristić. Minister za agrarno reformo dr. A. Šibenik se je prav tako udeležil.

Ustanove za uboge onemogle obrtnike in trgovce odnosno njihove vdove. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani razpisuje za leto 1926 za uboge onemogle obrtnike in trgovce odnosno njihove vdove 26 ustanov po 150 Din. Prošnje naj se pošljejo Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani do 2. decembra 1926. Priljubljen je sejim občinskega in župnijskega uradnika potrejno dolgočasnik, da je prosilec obrt ali trgovino samostojno izvrševal, da sedaj zaradi onemoglosti ne more več delati in da je ubog oziroma da je prosilka onemogla uboga vdova bivšega samostojnega obrtnika ali trgovca.

Epidemija legarja v Loški dolini. Včeraj popoldne so v splošno bolniču v Ljubljani pripeljali s sanitetnim avtomobilom niglijskega zavoda zopet 11 oseb, ki so obolele na legarju v vasi Viševku v Loški dolini. Prebivalstva v Loški dolini se je polastilo vznemirjenje in zleganost. Prebivalci kontumacirane vasi Viševku obupujejo, ker ne morejo nitičesar zaslужiti in se ne morejo nikamor ganiti. Hlše so strogo po orožništvu nadzirane. Sedaj se nahaja v ljubljanski bolnici 52 na legarju obolelih oseb.

Smrtna avtomobilска nesreča v Zagrebu. Včeraj zvečer se je pripelnil v Zagreb smrtna avtomobilска nesreča. Avto mehanika Knupež je povožil na Prilazu Sletnega ljudskošolskega učenca Ivana Igrecu. Detek je zadobil težke notranje poškodbe in je po prevozu v bolnico umrl, ne da bi prišel k zavesti. Soferja je policija arretirala. Izgovarja se, da ga ne zadene nobena krivda, ker je vozil pravilno, deček pa se je vsled lastne neprevidnosti zatekel v avto, ki ga je podrl na tla ter povzročil.

Avto in tramvaj. V torek okrog 7. zvečer se je pripelnil v Beogradu težka avtomobilска nesreča. Ravnateli električne centrale inž. Tomić se je zvečer v svojem avtomobilu peljal iz dvorišča centrale na ulico. Pri tem se je zatekel v tramvajski voz, ki je vso nadzorno privozil po ulici. Udarec je bil strahovit. Avto se je dobesedno razbilo, inž. Tomić pa, ki je sedel za krmilom, je ostal na mestu mrtev.

Dnevne vesti. v Ljubljani. 18. novembra 1926.

Prepovedan lov v Baraniji. Letošnje povodnje so v poplavljeneh krajih uničile tudi skoraj vso divjadičino. Znano je, da je v Vojvodini in Baraniji poginilo o priliku letošnjih poplav nad 2000 jelenov. V začetku divjadičine so sedaj oblasti izdali prepoved lovov za leto 1926 in 1927. Lov je v vsaj Baraniji zabranjen, izvezemši okraj Kožara, ki od poplave ni bil prizadet in kar mora se je zatekel toliko divjadičine, da povzroča na polju ogromno škodo. Lovišče leži na državnem posestvu v Belju.

Podpornemu društvu slepik v Ljubljani. Wollova 12, so darovali: Uradništvo strojnega delenja direkcije državnih železnic Ljubljana 172.50 Din kot preostanek od nabranih prispevkov za cvetje na krsto pokojne ge. Helene Premelj, osobje direktorice državnih železnic 144 Din, Agnola A., 500 Din, Skamlec O., Sv. Andraž, 10 Din, Ježek Matej, Begunje, 20 Din, mestni občinski urad Šoštanj 50 Din. — Vsem darovalcem najprisrječna hvala. — **Odbor.**

Kratek proces. Petrovaska županija Jovan Širk je imel neko dolgotrajno pravdo, pri kateri je slo za večjo zapuščino nekega sorodnika. Pogodil se je z nekim novosadskim odvetnikom, ki je prevzel za stopstvo za pavašni honorar v znesku 150.000 dinarjev. Čez par dni je našel sejak cenejšega odvetnika. Zato je šel k pravemu in zahteval denar nazaj. Ta se je temu seveda protivil. Kmetič je to tako razjariščil, da je pobasal vse akte, ki jih je našel na odvetnikovi mizi in v njegovem pisarni ter jih deloma raztrgal, deloma pa odnesel s seboj. Seveda je policija kmetiča poučila, da tako stvari ne gre. Z odvetnikom pa sta se pozneje pobotala.

Smrt pod ruševinami hiše. V hercegovinskem selu Vitinica je stanoval v borni, že napol razpadli kočji seljak Cvetko Zotovič s svojo rodbino. Sosedje so ga često opozarjali, da naj se izseli, ker je v nevarnosti, da se mu hiša poruši. Pretekli dni je divjalo nad Vitinico hudo neurje. Med nevihte se je hiša porušila in pokopala njen prebivalce pod seboj. Izpod razvalin so potegnili Zotoviča mrtvega, njegova žena pa je bila s težkim poškodbami prepeljana v bolnico.

Ob Lukežem bil je hlad. star kmetič bi ogrel se red, spožnal je me z vivedkom mi vihite: «Tja greva, kjer se «BUDDHA» čej dob!

Iz Ljubljane

—lj Spomenik kralja Petra v Ljubljani je sklenil postaviti ljubljanski podobor Udržanja rezervnih oficirjev, ki si je že zagotovil sodelovanje in podporo vseh drugih narodnih organizacij. Gotovo je, da ga bo pri tem podpirala s simpatijo tudi naša javnost. Spomenik bo pravo monumentalno delo in bo stal najbrž na trgu kralja Petra, ki pa ga bo treba arhitektonsko v ta namen malo preuredit. Pripravljala dela, pri katerih sledujejo seveda tudi naši umetniki, so že v teku.

—lj Kulturni velefilm »Newyork in njegovi prebivalci. Zveza kulturnih društev v Ljubljani je pridobila za prihodnji svoi program izredno zanimiv in poučni kulturni velefilm v šestih dejanjih. **Newyork in njegovi prebivalci.** Iz prekrasnih slik je mogoče dobiti v poligrapij uru približen pojem o življenju tega milijonskega velemlesta. Divine so slike nočnega Newyorka; bajna reklama na nebottičnih palaca, razsvetljena izložbena okna velikanskih trgovskih firm — vse to napravi na onega, ki vidi ta film, nezoperben vtiš. V filmu vidimo prizore iz onega mestnega okraja, kjer prebivajo milijonarji v svojih velikanskih modernih palaca, pa tudi iz onega, kjer kraljuje beda in siromaštvo. Vsem onim, katerim ni dano, da si ogledajo življenje in vrnjenje tamkaj preko Oceansa, priporočamo metropol vsaj v silmu. Predvajanje tega zanimivega filma se vrši v nedeljo v knjižnici Matica. Prva predstava bo ob 9.15, druga ob 10.30 dopoldne. Priporočamo občinstvu, da si radi velikega zanimanja za ta film preskrbi sedež (za polhuben prostor 4 Din) v predprodaji pri blagajni kina Matice. — Za dijaloško mladino se vse v državni predstavi in sicer prva v soboto ob 14. uri in druga v nedeljo ob 9.15; za predstave veljajo za mladino znižane cene (2 Din za vsak sedež). Vstopnice za mladino je dobiti v predprodaji v tajništvu Z. K. D. (Ljubljana, Kazino, II. nadstropje) do 19. t.

—lj Tabornik!! V soboto dospe v Ljubljano mister Johnson. Sprejema na kolodvoru se udeležimo tudi mi. Pridite polnočno v soboto 20. t. m. ob 8. zvečer v Narodni dom. V nedeljo 21. t. m. priredi ob 11. uri v Mestnem domu predavanje. Tudi k predavanju vsi in vse! — Bell Medved.

—lj Ljubljanski škoł v Beogradu. Po početku listov je prisel v Beograd ljubljanski škoł dr. Anton B. Jeglič, da posreduje pri pristojnih ministrstvih v raznih cerkvih zadevah.

—lj Naredno strokovna sreča opstarja vse svoje ljubljanske člane in prijatelje na delavskem predstavu, ki se vrši v soboto ob 20. t. m. Igra se socialna drama »Drugi breg. Do petka se dobijo vstopnice v kulturno-pravosudni odelek v Gradilnici. Obližnje to prvo delavsko predstavo v največjem številu!

—lj Redni občni zbor Filharmonije družbe se vrši v četrtek, dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer v sobi št. 17 poslopja Glasbene Matice v Gospodski ulici. Dnevi red: Poročilo funkcijonarjev, slučajnosti.

—lj Českoslov. obec. V soboto 20. t. m. ob 8½ v zvečer ve Zvezde prednasi prof. dr. N. Preobraženski o L. N. Tolstoji a Rusku. Osteje dobrodošli! Prijatelji slovenske vzajemnosti se vabijo!

—lj Čevljarska sadruga v Ljubljani načrta interesantom, da se vrši prihodnja pomagalka preizkušnja v nedeljo dne 5. decembra t. l. Prijava, katerim je predložiti izprševalo ter izprševalo o obrtno-nadaljevalni šoli, se sprejemajo najkasneje do 1. decembra v zadružni pisarni, Hrenova ul. št. 4. Načelstvo.

—lj Merkurjev jour fix se vrši danes ob 8. zvečer v restavraciji Zvezda.

—lj JND Jadran. Na občnem zboru 11. t. m. je bil izvoljen sledči odbor: Predsednik: R. Josip, tehnič.; podpredsednik I.: Kosteš Janko, iur.; podpredsednik II.: Iliešić Svetozar, phil.; tajnik I.: Ekar Dušan, tehnič.; tajnik II.: Jovič Branko, iur.; tajnik III.: Čiš Lujo, phil.; blagajnik: Vajda Branko, tehnič.; knjižničar II.: Kuhar Boža, iur.; arhivar: Šantel Duša, tehnič.; gospodar: Arko Čiro, phil.; revizorji: Maček Viktor, iur.; Dietz Milan, iur.; Luvčovnik Rudolf, tehnič.

—lj Lepa jesen. Na vrhu vite trgovca z železino g. Fr. Stupice, Gledališka ulica, sta se razvzeteli dve krasni, temno-rdeči vrtinci, ki vzbujata splošno pozornost in mimoščit. To je meseca novembra vsekakor redek slučaj.

—lj Drobnega policijske kronike. Radi vložoma v Knezovo veletrgovino je bilo, včeraj prijetih več oseb in perlistiranih. Radi splošnega suma so bile priprete tri osebe, dve radi vlačigarstva. Aretirana je bila Tončka P. radi vlačiganja, tajne prostitucije in pričakanja pariških večerov. Ena oseba je bila aretirana radi pisanosti in kaljenja nočnega miru. Blaž C. radi poškodovanja tuje lastnine. — Prijavljena je tajna sena, dalje tajna 1000 Din vredne sukunje in tajna sala, v vrednosti 300 dinarjev. Radi kaljenja nočnega miru so prijavljene štiri osebe, dve radi nedostojnega vedenja, ker sta se France in Time na glavnih cestih v Udmatu ruvala in suvala okoli polnoči.

Senzacija! **Senzacija!** **Pozor!**

Pri vseh današnjih predstavah salonke veseloljige »LOČENA ŽENA« na stopu med glavnim pavozom

svetovnoznan virtuož na ustni harmoniki — HUGO FIEDLER

Cene navadne! Gostovanje samo 2 dni!

Iz Celja

—lj Tedenski sestanek članov SDS v Celju - Okolici ta četrtek odpade.

—lj Kmetijska nadaljevalna šola za Celje - Okolico je pričela s poukom danes v četrtek 18. t. m. v prostorju deške osnovne okoliške šole v Razlagovi ulici. Vodja te šole je šolski upravitelj g. Fran Voglar, poučuje pa na zavodu učitelj g. Petar.

—lj Novi obratovodja v mestni elektrarni inž. g. Štefko Sajovic iz Ljubljane je te dni nastopil svojo službo. Dosedanji obratovodja inž. g. Petri je bil na lastno prošnjo razrezen te službe. Občinski zastopnik je bil za njegovo vestno službovanje izrekel priznanje in zahvalo.

—lj Polzkušen samomor. 23letni krojaski pomočnik v Žalcu si je v torek hotel iz neznanega vzroka končati življenje. Pognal si je kroglo v srce, zadel se in dobro. Dobil je le lažje poškodbe in so ga prepeljali v celjsko javno bolničko.

—lj Mestno gledališče. V torek dne 23. t. m. vpravirijo domači igralci Langerjevo Periferijo, drame v 15 slikah. Zanimiva je moderna inscenacija te drame, ki omogoča najhitrejšo premenjavo odr.

—lj Tržne cene. Mestno tržno nadzorstvo je s 15. novembrom določilo nove tržne cene Iz objave je razvidno, da so se nekatera živila povečala.

—lj Mestno tržno nadzorstvo je s 15. novembrom določilo nove tržne cene Iz objave je razvidno, da so se nekatera živila povečala.

—lj Mestno tržno nadzorstvo je s 15. novembrom določilo nove tržne cene Iz objave je razvidno, da so se nekatera živila povečala.

—lj Mestno tržno nadzorstvo je s 15. novembrom določilo nove tržne cene Iz objave je razvidno, da so se nekatera živila povečala.

—lj Mestno tržno nadzorstvo je s 15. novembrom določilo nove tržne cene Iz objave je razvidno, da so se nekatera živila povečala.

—lj Mestno tržno nadzorstvo je s 15. novembrom določilo nove tržne cene Iz objave je razvidno, da so

To in ono

Karel Klič umrl

N. torek je umrl na Dunaju v starosti 88 let zaslužni grafik in sostavljitel čeških ilustriranih listov, Karel Klič. Pokojni je bil rojen 11. maja 1838 na Češkem, kjer je bil njegov oče kemičnik. Študiral je na češki akademiji in tuk pred dovršenimi študijami se je njegov oče preseil v Brno, kjer je ustanovil fotografiski zavod. Mladi Karel se je po dovršenih študijah posvetil fotografiji. Ker pa ta poklic ni odgovarjal njegovi izobrazbi, in ker mu je teka po žilah bohemška kri, je ustanovil oče zanj »Vesele Liste«, ki jih je Karel navdušeno zalagal s karikaturami in smesnicami. List je imel težave s policijo in denarnimi sredstvi. Zato ga je stari Klič nekega lepega dne postavil skupaj s sinom in sotrudniki pod kap. Toda agilnega mladencu ta neprijetni dogodek ni spravil iz ravnoteza. Kmalu je bil povabljen v Prago, kjer je ustanovil »Humoristični list«. Pozneje so mu ponudili mesto ilustratorja-karikaturista pri listu »Borszem Janko« v Budimpešti in pri listu »Der Floh« na Dunaju. Klič je imel mnogo smisla za karikature in duhovite dovrške.

Z v zgodnjosti mladost ga je zanimala reproducija tehnik. Na Dunaju je začel izdajati lastne »Humoristične Blätter«. Zinkotipija je bila draža in nepraktična, a kljub temu se je je lotil. Izpopolnil jo je in izumil nov način svetlostika, ki je dobil po njem ime kličotipija. Izuma ni dal patentirati, pač pa je poiskal finančnika v osebi Angleža Lancastera. Preseil se je v Anglijo in ustanovil s pomočjo Lancastrovih tisočakov tovarno. Tu je izumil še foto-mehanični način izdelave plošč in valjarjev za tisk na blagu. Čez nekaj let se je vrnil na Dunaj, kjer je imel v Hietzingu lepo viro. Ostal je vse življene zaveden Ceh, dasi so ga skušali Nemci in Angleži pridobiti za se. Za moderno grafiko in stereotipijo si je pridobil nevenljivih zaslug.

Najlepših samoveznic

kravat in modnini potrebščin ter najboljšega perila si more vsakdo nakupiti prav po nizkih cenah pri tvrdki: Drago Schwab, Ljubljana.

Soproga sultanovega sina

Princ Buran Edin je sin bivšega turškega sultana Abdul Hamida. Lansko pomlad se je seznanil v Montecarlu z lady Douglasovo, ločeno ženo bogatega angleškega magnata. Bila je sicer že malo v letih, a še vedno lepa in neizmerno bogata, zato ji je turški princ, ki je bil vse svoje premoženje že pognal, ponudil sice in voko. Douglasovo, ki je užila in poskušala na svetu že vse, je mikalo, da bi postala princesa, in je zato sprejela pričnevo ponudbo. Poroka sta se pred letom dni na Dunaju po islamskem obredu.

Princ pa se je svoje nove žene kmanu naveličal. Ona s svoje strani je uvedela, da je prinčevstvo često le prazna pena. In tako sta se po daljših preprih, pri katerih je intervenirala sodnina, pred par meseci zopet ločila. Danes je Douglasova že zopet poročena; zdaj z nemškim francoskim grofom. To je že njen četrти mož, kajti njena usoda je pravi filmski roman. Rojena je bila kot hči bogatega angleškega žida; z lepoto in denarjem si je osvojila mladega oficirja Bernarda, ki jo je poročil. Ko je odšel na vojno, se mu je žena iznerila in prislo je do ločitve. Drugi zakon jo je vodil že za stopnjo višje, ker je postala žena angleškega magnata lorda Douglasa. Naredila mu je par škandalov, pa sta se tudi kmalu razšla. Postala je nato sultanska princesa, a se zdaj ponima na zaj do francoske grofice. Kako dolgo bo ostala to, je seveda še veliko vprašanje.

Zopet škandal v praškem gledališču

V torek zvečer je vprizorilo praško Narodno divadlo reprizo Bergovega »Vojcka«, pri kateri je prišlo do ponovnih izgredov. Prvo in drugo dejanje je šlo kolikor toliko gladko, med tretjim dejanjem pa je začela publike živigati in protestirati. Nekateri so živigali, drugi kričali, tretji pa ploskali, tako da je nastala splošna zmeščjava. Izgreda so incenirali fašisti obeh spolov. Ker zastora niso hoteli smutiti, so začeli razgrajati na vso moč kričati in končno je moral policijski komisar predstavo prekiniti. Vse kaže, da gre za dobro organizirane in že vnaprej pripravljene demonstracije. Jasno je tuči, da policijski komisar ni dobil potrebnih navodil, sicer bi ne bil ravnal tako nelogično. Mesto da je energetično nastopil proti peščici fašistov v parterju, ložah in na galeriji, je dal odstraniti iz gledališča vrčino mirnih gledalcev. Policija bi morala pravčasno poskrbeti, da bi se predstava vrnila nemoteno.

O izgredih v gledališču je izdala policija uradni komunikate, v katerem pravi: Pri današnji vprizoritvi opere »Vojc« v Narodnem divadlu je nastal med zadnjo sliko tretjega dejanja v parterju trušč, na galeriji so začeli nekateri gledalci živigati in tako je moral službeni komisar predstavo prekiniti. Večina gledalcev je sprejela odredbo policijskega komisarja mirno in je brez incidentov izpraznila gledališče.

Tragičen konec dvoboja

V Gradcu se je v torek 16. t. m. vršil dvoboj med dvema studentoma, ki pa je končal s smrtnim izidom. Dvobojovala sta se 26 letni tehnik Kurt Terpotitz, član društva »Gothia«, njegov nasprotnik pa je bil član društva »Ostmark«. Med duelom je Terpotitz odsekal svojemu nasprotniku uho. Ta je nato z vso silo navalil na Terpotitz. V nadaljnji borbi se je sablja Terpotitz zlomila na dvoje, nesreča pa je hotela, da je nasprotnik baš v tem času silovito udaril. Sablja se je skoraj do polovice zapicila nesrečnemu Terpotitu v prsa. Mu prebila žilo dovodnico in ranila pljuča. Prepeljali so ga takoj v bolničko, kjer pa je v sredo podlegel poškodbam. Terpotitz je bil sin nekega železničarja iz Gradca in je imel v najkrajšem roku dokončati svoje študije. Vzrok, ki je mlada študenta nagnal na dvoboj, je bil malenkosten. Policia je slučaj ovalila državnemu pravdništvu, ki je dalo Terpotitzovega nasprotnika aretrirati.

22 letna razbojnica

Berlinska policija je te dni aretrirala vložilsko tolpo, ki je izvršila v zadnjih mesecih celo serijo drznih vlovor v Berlinu in okolici. Preiskava je na splošno senzacijo dognala, da je tolpo, ki so jo tvorili zloglasni profesionalni vložilci, vodila in komandirala mlada in inteligentna deklica. V zločinskem svetu je bila znana kot »Karla z zapada«, njen pravo ime pa je Marta Franke. Dekle je staro še 22 let; rojena je bila v Metzu kot hčerka premožnega in uglednega trgovca. Že v otročjih letih je bila vedno nemirna, neposlušna in nebrzana, zato jo je oče poslal v samostansko šolo.

Samostanska vzgoja pa ji ni pomagala. Ko se je pred tremi leti vrnila kot 19 letna deklica izredne, eksotične krasote, ji mirno domače življene ni pribralo. Pobegnila je z nekim tujcem od doma in živelila z njim celo leto v Berlinu. Ko je njen prijatelj pognal ves svoj denar, je izginil in jo pustil v Berlinu samo in brez sredstev. Domu se ni hotela vrniti, službe ni mogla dobiti, prostitutacija se ji je gnusila. Pa je začela krasti in naposlед navezala s svojo inteligenco in

svojo lepoto na sebe več mladih zločincev, s katerimi je osnovala pod svojim vodstvom roparsko tolpo. Predianškim so jo že enkrat ujeli in obsodili na dve leti ječe. Ker se je v zaporu vedla naravnost vzorno, je bila že po enem letu pomiloščena. Vrnila pa se je takoj k svojemu romantičnemu poklicu in organizirala novo roparsko četo. Pri tem pa je zahajala še vedno v najlegantnejšo družbo, kjer je vohunila in iskala primernih žrtv. Pri nekem vlotu pa so v nedeljo aretrirali njene pojadeše in ti so izdali tudi njo. Zdaj pa ne bo več pomiloščena.

NOGAVICE
z znakom in žigom
KLJUČ
najboljše, najtrpežnejše,
zato najcenejše

Srečni ameriški davkoplačevalci

Amerika pač po pravici nosi naziv dežele vseh nemogočih možnosti. Kar se nam dozdeva često naravnost nemogoče, je v ameriških Združenih državah nekaj popolnoma umljivega. Naši davkoplačevalci bi se gotovo neverno nasmehnili, če bi jim skušali navteziti, da bodo prihodnje leto plačali manj davkov. O človeku pa, ki bi jim pripovedoval, da jim bo država še celo povrnila že vplačane davke, bi gotovo mislili, da se mu je zmešalo.

Sicer pa bi menda davkoplačevalci tudi v vseh ostalih evropskih državah neverno zmajevali z glavo, če bi jim kak politik natresel takih obljud. Čisto drugače pa je v Ameriki. Vlada Združenih držav je te dni uradno razglasila, da bo vrnila vsem davkoplačevalcem 15 do 20 odstotkov za letošnje leto vplačanih davkov. Davki so že itak sami na sebi v primeri z našimi zelo nizki, a kljub temu izkazuje državna bilanca že sedaj nad 300 milijonov dolarjev prebitka, to je za 4 milijarde dinarjev več, kakor znaša celi naš državni proračun. Temu se sicer ni čuditi, če se pomici, da se danes steka v Ameriku denar vsega sveta. Naj je skoraj sleherna evropska država v Ameriki zadolžena. Poleg tega ima Amerika najbolj razvito industrijo, ki začaga s svojimi izdelki ves svet. Kaj čuda, če mi mesto Američanov plačuje davke? — Srečna Amerika, hc vzdihnil pač vsak naš davkoplačevalec!

× Dr. Exner umrl. Na Dunaju je umrl v torek znameniti fizik, dvorni svetnik dr. Franz Exner, pri katerem je nekdaj študiral fiziko tudi mnogo slovenskih dijakov.

× Poroka Maksa Hohenberga. V Wolfsburgu se je vršila 16. t. m. poroka princa Maksa Hohenberga, najstarejšega sina bivšega avstro-oogrškega prestolonaslednika Franza Ferdinandu, z Elizabeto, hčerkko kneza Maksimilijana Waldburg. — Papaž je poslal mlademu paru brzjavno čestitko.

× Velik požar v Tokiju. V severnem delu Tokija je izbruhnil v nedeljo požar, ki je uništil 300 hiš. Nad 1000 prebivalcev je ostalo brez strehe. Katastrofa je bila tem večja, ker je divjal istočasno vihar. V predmestju Shinagawa je zgorelo 14 tovarn in nad 50 hiš, v predmestju Nippori 16 tovarn in 240 hiš.

× Zlato v Italiji. Profesor turinske univerze, Felici, je izjavil, da je našel v Piemontskih Alpah med Aviglianom in Giasenom, 25 milij severno od Turina zlatnosne žile. V vsaki toni gramoza je baje 33 do 38 gramov zlata. Poleg zlata, ki so ga pridobivali v teh krajinah kapucini že pred 200 leti, je v skalah tudi srebro in med.

× Dilek ustrelil ravnatelj šole. V tork popoldne je ustrelil dijak trgovske šole v Varšavi, Lampin, ravnatelja svoje šole in

skušal izvršiti samomor. Ravnatelj je Lamina pozval, naj si ostrže dolge lase. Ker tega ni hotel storiti, je bil za dva tedna izključen. V šolo se je vrnil z dolgimi lasmi in ravnatelj ga je pozval, naj se takoj odstrani. Ogorčeni dijak je potegnil revolver in ustrelil ravnatelj v prsa, nato pa se sebe. Ravnatelj je bil mrtvev, dijak težko ranjen.

× Iz pozabiljivosti — dvakrat ozelen. Vsakokor zanimiva pravda se je vršila te dni pred italijanskim sodiščem v Messini.

Na zatoči klopi sta bila 60letni starček in njegova 73letna žena. Oba sta namreč tekom let pozabila, da sta se v zgodnjih mlaščosti poročila in pestovala že pravnike. Lansko leto sta se oba vnovič poročila, seveda vsak z drugim, ne da bi bila prej vsaj sodno ločena. Sodnija je šele pri sklepanju poročne pogodbe, ki se je vršilo par tednov po poroki, prišla tej bigamij iz pozabiljivosti na sled in pozvala obto na odgovor.

On je bil obsojen na eno leto, ona pa na deset mesecov zapora.

× Pomiloščeni morilci. Porota v Jihlavě na Češkoslovakskej je lani odsodila na smrt morilce Karla in Marija Dvořáček ter Josefa Fejta. President Masaryk je vse tri pomilostil. Smrtna kazenska jemlja je zamenjana z dosmrtno ječo.

— g Prometna konferenca v Budimpešti. Jutri se prične v Budimpešti konferenca madžarskih in naših delegatov, na katerem bo določena nova tarifa za madžarski transzitni promet preko našega ozemlja.

— g Priprave za mednarodno gospodarsko konferenco. Komisija za sklicanje mednarodne gospodarske konference je že prisiačela zdečom. Prvo seje je otvoril belgijski delegat Theunis, ki je v svojem govoru naglašal, da se je gospodarski položaj zadnje čase nekoliko zboljšal in da je upati, da bo sedanja kriza v doglednem času odstranjena. Po izjavi sira Arthura Balfoura, ki zastopa v komisiji mednarodno trgovsko zbornico, se bo vršila mednarodna gospodarska konferenca začetkom pomlad.

— g Mednarodna konferenca za tovorni promet. V Bukarešti se bo vršila od 23. do 26. t. m. mednarodna konferenca za srednjeevropski tovorni promet. Te konference se udeleže tudi naši delegati.

Preporodova akademija kot proslava praznika naravnega ujedinjenja se vrši v soboto dne 20. t. m. v areni Narodnega doma ob 8. zvečer. — Pevski zbor, orkester, solisti. — Po akademiji: PLES.

Darila

— Naša uprava je 11. novembra t. l. prejela 100 Dla, katere je za poplavljene daroval g. Janko Stupica namesto cvetja na krsto umrelmu g. Ivano Zupančiču, Sečenovičev sklad 200 Din, katere je daroval g. dr. Ivo Tavčar mesto venca na krsto g. Mihe Ažmanu, 100 Din od ge. Franje Tavčarjeve in isti namen in 100 Din od gospe Franje Tavčarjeve mesto venca na krsto g. Andreja Senekoviča. — Da Držuš spletje je darovalo objekt direkcije državnih železnic 144 Din kot preostanek nabranih prostovoljnih prispevkov za počastitev umrlega g. Stefana Skrbinščka, nadspredovnika državnih železnic v Zagrebu glede dobave raznega materiala (pesek za litar-

Srečke

državne razredne loterie

nudijo nedvomno največjo možnost dobitka, ker je vsaka druga srečka izzrevana. — Na večji dobitek v najssrečnejšem slučaju

Din 4.200.000 —

tačen tega nebroj visokih dobitkov po več stotostih in mnogo visok dinarjev.

Prvo izzrevanje se vrši dne 11. januarja 1927

Cena cele srečke ..... Din 100
Cena polovicne srečke ..... Din 50
Cena četrstinske srečke ..... Din 25

Naročila za srečke sprejema že sedaj

Zadružna hranilnica

reg. pos. in gosp. zadružna z o. z.

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 19

Makulaturni papir

kg à Din 5-

prodaja uprava Slov. Naroda

Moderno friziranje

in striženje se izvršuje pri St. Kelšinu, brvicu, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 1. 175/T

Prazno sobo

s posebnim vhodom in električno razsvetljavo išče gospodinčna, ki je ves dan odstotna. — Ponudbe pod Cistost/3287 na upravo »Slov. Nar.«

Strojevna,

zmožna stenografijske ter vseh pisarniških del — išče stalne službe. — Ponudbe pod »Strojevska 3288« na upravo »Slov. Naroda«.

Parcelo

pod Rožnikom ali za Bežigradom — kupim tačko — Ponudbe na upr. »Slo. Naroda« od »Parcela/3272«.</